

listeks, kuid arusaadav, et välise muutusega alati kaasas ei käinud sise mine muutus, uuesti-
sünd kristlikus mõttes.

Siis tuli usu puhastus. Seesuse selge õpetus anti jälle rahwa kätte. Usupuhastusega hakkas ewangeeliumi valgus paistma ka meie rahwale. Ühe neljajaja aasta on Ewangeeliumi Luteri usu kirik meie maal Sumala sõna kuulutanud. Rõhuv enamuse meie rahwast on kirikulitmed. Ka meie koguduses peaaegu ei leidugi neid, kes ei sooviks olla koguduse liikmed. Ja sellepärast võime küsida, kas on meile enam tarvis Kristuse misjonitasku. Aga fiiski! Mitte üksi paganate keskel ei pea jatkuma misjonitöö, sest kogu inimkonnast on ainult umbes $\frac{1}{3}$ ristiusulised, waid misjonitöö peab edasi kestma ka ristiusuliste rahwaste keskel ja kristlikkudes kogudustes enestes. Enamasti on meil kristlus ainult nimekristlus. Ei aita veel sellest, kui inimene on ristitud, leeritatud ning kiriklikult perekondlikke talitusi toimetab. Ristiusu nõuab meilt rohkem. Ta nõuab kristlikku meelsust ja laitmatut elu. Ta nõuab puhtust südames, õigust, ausust ja armastust tegudes. Uuestisündinud ja Sumalale pühitsetud inimest nõuab ristiusu. Niisuguseid inimest kasvatada, on kiriku siht ja ülesanne. Selleks on Kristus oma koguduse rajanud. Selleks on talle antud Kristuselt käsk: „Minge ja tehke jüngeriks kõik rahwad!“

Ka meie kodukirik on aastajadu seisnud Sumalariigi töös. Mitmesugustest aegadest on meie kogudus üle tulnud läbi võitlustest, raskustest ja muudest wiletustest. Aegadejooksul on paljugi muutunud ja teiseks saanud. Mõnedki waated ja arusaamised on ajaga wananenud ja iganenud. Tarwidus Sumala sõna järele aga ei ole kadunud. Kristuse ewangeeliumil on otustaw sõna öelda ka meie ajale. Just praegusel ajal, kus mitmesugused muud liikumised ja mõtewoolud inimkonda ummikust wälja wiia ei ole suutnud, peab maailm, ka meie rahwas jälle kindlamalt kui seni kinni haarama ristiusust ja sellest otsima eluküsimuste lahendust ja rahu ning lunastust hingele.

Soetagu iga koguduseliige kirikut selles suures ja raskes töös!

Täitkem Kristuse käsku ja saagem tema jüngeriks! Siis näeme, et Sumal ei teela meile oma õnnistust.

Op. J. Särwe.

Mõnda koguduse majanduslikult eluit.

Nagu igal asutusel nii on ka kogudusel oma majapidamine. Rogudusel tuleb kanda kulusid ametilandjate ülewaltpidamiseks, kiriku ja muude hoonete korrashoiaks ning mitmesugusteks jookswateks wäljaminekuteks. Roguduselt saamad palta: õpetaja, organist, kellamees, orelitallaja. Ka laetahoidjale maksetakse tasu. Peale

selle nõuab kulusid hoonete korrashoiid ja remondid. Kuna sõja ajal ja ülemineku ajajärgul pikema aja jooksul remonte ette ei wõetud, on kogudusel remontideks olnud eriti wiimastel aastatel suuremaid wäljaminekuid. Wiimase wiie aasta jooksul on olnud terve rida suuremaid ja wähemaid remontisid ja ehitusi. 1926 a. pandi õpetaja majale uus katus kiwist (õunapoolne kül), ja wärwiti kirikutorn. 1927 a. tehti põhjalit remont kirikule wäljast ja seestpoolt. Siis on weel kirikule uus katus õunapoolsele küljele pandud, õpetaja maja weranda ümberehitatud, kuna see kottulangemas oli, furnuata kaewule uued raked pandud, uus pumpkaew tehtud, kutsari majale uus katus pandud, ristimistoale uus põrand tehtud ja terve hulk muid parandustöid ette wõetud. Wiimase 5 aasta remondi kulude kogu summa tõuseb ümmarguselt 500.000 sendini.

Rogudusel on tulnud tasuda ka endiseid wõlgasid, millest osa ifegi endisest regulatiivi ajast pärit, nagu näit. end. kõstri puuderaha.

1930 a. müüs kogudus kõstrimaja Laiuse wallale, millest saadaw summa täielikult läks wanade wõlgade katteks, suurelt osalt endisele kõstrile maksmisteks tehtud laenu tasuks.

Roguduse elu wõib nüüd normaalselt edasi areneda. Roguduse majanduselu ülewaltpidamine ei teeks mingisuguseid raskusi; kui koguduse liikmed oma liiknemaksud wähegi korralikult diendaksid. Randem osa oma tuludest saab kogudus liikmemaksudest. Muud sissetulekud, nagu leerimaksudest, ametlikkudest laulustest, arnetustest, laululehtedest teewad wälja wäheosa.

Liikmemaksude suurus on mitmesugune. On terwelt 13 klassi maksumaksjaid.

Laiuse koguduse liikmemaksu suurus klasside järele on järgmine:

	kr. f.
1. Teenijad tüdrukud ja peretütred	1 —
2. Teenijad poisid ja perepojad	1 10
3. Wäikemaa pidajad, kel alla 4 tiinu põldu ja möldrid	1 40
4. Käsitöölised, kes iseseiswalt töötawad	1 50
5. Ühunikud	1 50
6. Maapidajad, kel kuni 20 watamaad põldu — ja ametnikud	2 50
7. Maapidajad, kel 20—30 watamaad põldu	3 —
8. " " 30—40 " "	3 50
9. " " 40—60 " "	4 —
10. " " 60—80 " "	4 50
11. " " üle 80 " "	5 —
12. Suurkaupmehed, töösturid " "	5 50
13. Waesed — alammäär " "	— 20

Mees ja naine maksawad ühepalju. Peale selle tuleb maksta kestkassa heaks 20 int. isku pealt. Wiimastel aastatel on liikmemaksu maksmise wiimaseks tähtajaks olnud 1. juuni. Ka käesolewa aasta s. o. 1931 a. maksu tähtaeg on 1. juuni, nõnda et hiljemalt selleks ajaks liikmemaksu tulewad ära diendada.

Arweesse wõttes asjaolu, et paljud koguduseliikmed tähtpäewaks oma liikmemaksu diendanud ei ole, kogudusel aga oma wäljaminekud on, mis katmist nõuawad, otsustas koguduse nõukogu-juhatus 24. jaan. s. a. määrata wiimikusprotsenti neile, kes oma liikmemakse ära ei dienda tähtpäewaks, ja nimelt 1 % kuus. Kuna paljudel weel ka endiste aastate liikmemaksud diendamata, siis wõimaldab nõukogu en-

diste aastate liikmemosse ilma wiivitusprotsendita diendada kuni 15. apr. 1931 a. Sellepärast on koguduseliigete eneste huvides oma endiste aastate mõlgnewad liikmemassud enne 15. apr. ära diendada.

Liikmemasse on võimalik diendada igapäew koguduse kantseleis ja laekahoidjale.

Peale selle mõtawad liikmemasse wastu järgmised wolinikud:

Jõgemaal: R. Toofas, M. Alwer, Nikolai Lindeberg (Kuristel), D. Nurman (Wõduweres), B. Uus (Siimuusti), Jüri Ploom (Mõisamaal), R. Ant (Eriweres), J. Wolots (Wõtikweres).

Waimastweres: J. Karu (Pädekülas), pr. M. Mutli (Ripokal), J. Soo (Donurmes), Suh. Sooming (Endlas), Joh. Roomet (Eirmas), A. Allend ja J. Tamm (Willakweres), Jüri Poom.

Laiuse - Tähtweres: S. Reitam (Sabalas), M. Troпка (Kodismaal), E. Mältser (Mõisamaal), Aug. Sommer (Weial), Jaan Wels (Pedasil), E. Freudenberg (Leedis).

Laiusel: S. Winkmann (Kiwijärwel), R. Palm (Kiwijärwel), A. Hansen (Kantkülas), R. Darsh (Kiwijärwel), Joh. Helm (Wilinas), Ed. Wilter (Sootagas), W. Simberg (Mõisamäljal), R. Asper (Raaduweres), A. Helm (Lõpel), J. Olt (Alaweres), J. Amor (Sootagas), R. Lani (Mäealus).

Maksu diendamisel annab maksu wastuwõtja oma allkirjaga koguduse liikmekaarti.

Liikmekaart on kogudusesse kuulumise tunnistus, ilma milleta ühelgi koguduse liikmedigust ei ole.

Kui keegi waefuse pärast wõi mõnel muul põhjusel koguduse liikmekaarti lunastada ei jõua, siis tuleb sellest kas õpetajale wõi juhatusetele teatada. Koguduse nõukogu otsustab iga ühiku juhuse üle ja wõib waefeid liikmemassust wabastada wõi soowijatele põhjendatud tarbe korral maksu tähtaega pikendada. Waefuse pärast ei ole keegi sunnitud kogudusest eemale jääma.

Iga koguduse liikmel tuleb iga aasta korralikult õigel ajal liikmekaart wõtta.

Rodufirik.

Rodufirik, tõused maast madalikust oma walge torniga sinetawa taewa poole! Sa oled mulle armsam palwetamise paik, kuhu ma pühapäewiti nii suure igatsusega ruttan. Kui näen su torni laugelt paistwat, siis tuleb auartus, palwe tõused üles taewa poole: „pühakoda, feisa kaua, feisa läbi aastasadade ja tuhandete, feisa maailma lõpuni kuni Jeesuse Kristuse

aedabel ja lahtise taewa all, kui makswad seadused selleks võimalust annawad.

§ 11. Peale awalikkude jumalateenistuste peetakse ewangeeliumi-luteruse usulistele kodust jumalateenistust oma pererahwale ja majarahwale igas ewangeeliumi-luteruseusulisel peres.

Ristimine.

§ 12. Ristimine on igale ewangeeliumi-luteruseusulisele kohustuslik sakrament. Ristimist toimetawad õpetajad ehk selleks koguduse poolt wolitatud ja õpetaja poolt kinnitatud hääleõigusliku ewangeeliumi-luteruseusuline isik, kirikus tarwitusele wõetud ja agendas äratähendatud korra järele. Ristimine peab sündima wee⁸ tarwitamisega Jumala Isa, Poja ja Püha Waimu nime sisse, mille juures wanemad ja tunnistajad töotuse annawad; et nad last Ewangeeliumi Luteruse usus tahawad kaswatada ja õpetada. Raske haiguse ja suremise korral wõib toimetada ristimist iga konfirmeeritud ristiinimene.

Konfirmatsioon.

§ 13. Konfirmatsioon seisab selles, et lapsepõlmes ristitud Ewang.-Lut. usulised wõi need, kes teistest usutunnistustest üle tulla soowiwad, kuid mitte enne 16 eluaastat, awalikult koguduse ees tunnistust ja töotust annawad, mille järele õpetajad nemad siis õnnistamisetalituse läbi käte pealepanemisega õiguslisteks koguduseliikmeteks wastu mõtawad. Ainult konfirmeerit-

Laiuse Ew.-Luteri usu koguduse põhikirj.

Üldmäärused.

§ 1. Laiuse Ewangeeliumi Luteri usu kogudus on ewangeeliumi-luteri usuliste usuühing. Tema eesmärgiks ja ülesandeks on Jumaladõna kuulutamine, koguduse ühise jumalateenistuse korraldamine, koguduse liikmete elawa usu ja armastuse jõu arendamine, usuliste, kõlbliste, heategeliste, hariduslikkude ja kaswatuslikkude tarwiduste täitmine. Laiuse koguduse ülesandeks on ka Eesti Ewangeeliumi Luteri usu kiriku wälise ja sisemise elu ja kiriku ühtluse ülesehitamisel kaasa aidata ja kaasa töötada.

§ 2. Laiuse koguduse liikmeteks loetakse kõik need isikud ühes oma lastega, kes senisest kogudusest ametlikult ei ole lahkunud ja kes sinna uuesti sisse astuwad.

§ 3. Laiuse koguduse õpetuse aluseks on Wana ja Uue Testamendi prohwetite ja apostlite kirjad ning Sümboliraamatuteks nimetatud kirjasid seletawad Apostlik, Niinea ja Athanasiuse usutunnistused, Augsburgi muutmata usutunnistus ja teised kirjad, mis Liber concordiae nimelise kirjadekogusse on üles wõetud.

au ilmumiseni ja anna kui tuletorn pimedal ööl wal-
gust reisirjatele ja rändajatele elumerel ja näita neile
feda teed, mis ühes Issa juurde wiib. . . .

Kodukirik, sa oled mulle armas, sa jagad minu
rõõmu ja kurbust! Sinu sisse astusin ma tuisuwa lap-
seliku südame ja meelega, kui ma esimest korda armu-
lauale tulin. Näis, nagu oleks Ünnistegija omad käed
mulle vastu sirutanud, ja minu süda põles armastu-
ses oma Issanda vastu. . . .

Kodukirik, sa oled mulle armas, ka siis kui mul
kurwad päewad, kui ma oma keid pidin mušta mulla
alla saatma, siis tundsid sa mulle kaasa, siis helisesid
su kellad nii kurwalt ja leinawalt, nagu tahaksid nad
minu kurbust ühes Jumala ette kanda. . . .

Kui tulewad elutormid ja raskused, kui tuleb ras-
kustega wõidelda, kui kõik toed murduwad, kui seis-
lest lohutawat elumerd ükfinda, siis kodukirik näitab
oma torniga ülesse poole nagu tahaks sa öelda mulle —
ülewal elab Jumal, looda tema peale, jää kindlaks
usust ja lootuses, siis jõuad raskustest üle, siis jõuad
eesmärgile!

Minu kodukirik, — Jumala koda, — seisa kaua,
kaua ja näita — õiget teed kõikidele, kes igatsewad sinu
järele.

Koguduse liige.

Kord ja Tombed.

Saad kumbed on kaswatatud inimese tundemärg.
Kuidas inimene end seltskonnas ülewal peab, selle
järele võib inimese waimlise tasapinna üle otsustada.

Kaswatatud inimene ei riku korda koosolekul
ega perekonna pidudel.

On näiteks inimesi, kes oma kohuseks peawad koos-
olekul tühja ja sifuta sõnawõtmisega teiste koosolijate
kallist aega wiita. Sõnawõtmise läbirääkimistel on
iseenesest väga soowitaw ja tarwilik küsimuste aruta-
misel. See toob elawust ja aitab asju paremini sel-
gitada ja lahendada. Kuid sõna wõetagu ainult siis,
kui on tõesti midagi asjalikku ütelda. Muudu saab
see teistele kuulajatele tüütawaks.

Ra ärgu rikutagu korda koosolekul ja pidudel.

Isääraniis hää kord peab walitsema kirikus, nii juma-
lateenistustel kui ka muul ajal.

Sumalatojas walitsegu waitus ja rahu. Igasu-
gune jutuaamine on kirikus keelatud. Kirik ei ole
omawaheline jutuaamise koda, waid jumalalokoda.
Mõni kord on jumalateenistuste eel kirikus kuulda
olnud kõwat jutukõminat. Seda ei või kirikus olla.

Edaspidi hakkawad küll wõõrmündrid walpama,
et kirikus kord walitseks, kuid iga kerralik kirikusälja
oskab ifegi korda pidada.

Rahu ja kord walitsegu ka jumalateenistuste ajal.
Juhtub keegi jumalateenistusele hiljaks jääma, siis

§ 4. Laiuse kogudus kui usuühing kuulub
Eesti Wabariigi territooriumil olemasolewate
Ewangeeliumi Luteri usu koguduste (usuühin-
gute) liitu (Eesti Ewangeeliumi-Luteruse usu
kirik) ja tema kohta on makswad kõik selle liidu
põhikirja määrused.

Ametikandjad.

§ 5. Laiuse koguduse ametikandjad on õpe-
tajad, kes walitakse ametisse eluksajaks ja kes
pühakirja ja usutunnistusekirjade peale Kolmainu
Jumala nime juures wannutatud.

Sunduslikud ja mittesunduslikud usulised talitused.

§ 6. Usulised talitused, mida Laiuse kogu-
duses toimetatakse, on: jumalateenistus, piibli-
tunnid ja palwega ühendusesolewad õpetlikud
loengud usuliste, tõeliste, üldharidusliste ja
kaswatusliste küsimuste selgitamine, rõõmitamine,
konfirmatsioon, laulatamine, surru kirjutpane-
mine, kodust wäljasaamine ja matmine, õpetaja
ametisse pühitsemine, õpetaja koguduse peale
seadmine, maja või teiste uuesti ehitatud ruu-
mide õnnistamine ja teiste perekondliste sünd-
muste waimulikke pühitsemised.

Jumalateenistus.

§ 7. Amaliku jumalateenistust peetakse igal
nädalapühäl ja isääralistel pühadel ja päewadel

ja tema seisab waimulikkude laulude laulmises,
piibli peale rajatud sõnatuulutamises, kristlikkude
põhimõtete ja aadete jutustamises ja palweta-
mises. Jumalateenistus peetakse selle korra ja
kawa järele, mis Eesti Ewang.-Luteruse kirikus
maksuw on.

§ 8. Isääralised pühad, millal jumalatee-
nistust peetakse, on esimene ja teine Jõulupüha
(25. ja 26. detf.), Uus aasta (1. jaan.), Kolme-
kuningapäew (6. jaan.), Palwepäew (esimene
kannatuse nädala kolmapäew), Maarja kuulutuse
päew (25. märts), Palmipuude-püha, Suur Mel-
japäew ja Suur Reede; esimene ja teine Kris-
tuse Ülestõusmise püha, Kristuse Laewaminemise
püha, esimene ja teine Melipühapäew, Kolmainu
Jumala püha (pühapäew pärast Melipühi), Jaani-
päew (24. juuni), Lõikusepüha (oktoobrikuu 2.
pühapäew), Uhuuhastuse püha (31. okt. või
sellele järgnew pühapäew), Surmutepüha, (wi-
mane pühapäew kiriku-aastas; mõned teised täht-
päewad: Eesti iseseiswuse päew (24. weebr.),
Laiuse koguduse aastapäew, Jõuluõhtu ja Wana-
aasta õhtu. Ka peetakse jumalateenistust Kris-
tuse tulemise ja kannatamisaja nädalates, sino-
dite ja konwerektside puhul ja muudel juhtumistel.

§ 9. Lastejumalateenistusi, piiblitunde, pal-
wepösolekuid ja õpetlikke loenguid peetakse nii
sagedasti, kui selleks võimalust leidub, kirikus,
leerisaalis ja teistes wastawates ruumides.

§ 10. Graforraalistel juhtumistel peetakse
jumalateenistusi ja palwepösolekuid ka surru-

astugu ta waitfelt kiritusse, et palju astumine ei segaks kuulajaid. Kiritust ei ole sünnis lahkuda enne jumalateenistuse lõppu. Milgi tingimisel ei tohi lahkuda palve ja armulaua talituse ajal. Peats mõnel tungiv tarvidus olema lahkuda enne lõppu, siis sündigu lahkimine laulu ajal ja waitfelt.

Piiglik juhtumine oli Palwepäewa õhtuteenistusel, kus lalkond luimesi just palve ajal suure kolnaga ja müraga koori trepilt alla tulid ja suure müraga lahkusid.

Näis et külaline õpetaja, kes palwet pidas, ei teadnud mis teha, kas palwet jattata või waheaeg teha.

Nõndasamuti tuleb piinlikku korda pidada laulatuste ajal kiritus ja muudel talitustel.

Laiuse kihelkonna laulupäewa

korraldab Laiuse kogudus 26. VII. 31. a. kell 2 kirituspargis järgmise eestawaga:

a) Segakoorid.

1. Looja wagemus — E. Wörf.
2. Laulupeo laul — J. Lawit.
3. Mis saäl kõnnib — M. Saar.
4. Säääl kord kaswab — M. Lüdig.
5. Saarlaaste laul — W. Nerep.
6. Urta üles isamaa — A. Läte.
7. Küll oli ilus mu diele — M. Hermann.
8. Palumine — A. Rapp.
9. Ma kõndisin wainul — E. Kreek.
10. Riis ja hunt — M. Lüdig.
11. Pulma rääm — E. Wörf.
12. Hõistame kooris — E. Wettit.

b) Meeskoorid.

1. Sind surmani — R. A. Hermann.
2. Kuldrannate — A. Läte.

Laulud leiduwad kõik X. üldlaulupeo noodis. Laiuse ew.-lut. usu koguduse nimel palun wõimalikult kõiki kihelkonna laulukoori samuti ka naaberkihelkondade lähedalasuwoit koori tähendatud kontserdist osawõtta ja oma lahke kaasabiga meie kiritu ettemõtet toetada. Kontsert on ühtlasi ka heaks ettevalmistuseks eelseiswats X. üldlaulupeoks 1933. a. Tallinnas.

Organist **G. Pastarus.**

Jõgewa kiritu ehitamise kawatsusest.

Laiuse kogudus ei ole rahwa arwu poolest mitte wäga suur (natute üle 8000 hinge), kuid koguduse piirid on laialdased.

Ujajooksul on tekinud Jõgewa alew, kus palju rahwast koos elab, kel kiritusse pääsimine raske on.

Seda asjaolu silmas pidades idstis õpetaja J. Järwe juba 1925 aastal koguduse nõukogus ja täistogus üles küsimuse, kuidas rahuldada Jõgewa ümbruskonna usulisi nõudeid. Küsimus oli 23. märtsil 1925 a. täistogus kõne all, kus õp. J. Järwe asja kohta kõneles ja soowitas kiritu wõi palwemaja ehitamise peale mõelda. Peale õp. J. Järwe aga täistogus feetord küsimuse kohta sõna ei wõtnud. Nähtawasti oli mõte weel uus. Järgnewatel aastatel on aga küsimus erawiljil korduwalt kõne all olnud. Muu seas on ka Jõgewa alemi ja walla tegelased asja wastu rohkem huwi tundma hakanud. Arwestades kaswawa huwiga asja wastu on koguduse juhtiwates organites küsimus kõne alla wõtetud ja otsust tehtud.

Mii leiame koguduse nõukogu koosoleku protokollist 13. sept. 1930 a. p. IX, all järgmist:

Õpetaja J. Järwe kandis nõukogule ette järgmist: Meie kihelkonna piirid on laialdased, ajajooksul on tekinud mitmeid kerkkoti, kus rahwast tihedalt koos elab ja selle usuliste nõude rahuldamine praeguse olukorra juures raskestatud on. Eriti tuieb mõelda Jõgewa alemi ja ümbruse peale, kus tekinud on suur kerkkoti, kus rohkesti rahwast koos elab ja jumalateenistuste järele tarwidust tunneb. Seal on wajadus kiritu järele, mille ehitamise peale mõelda ja see küsimus päewatorda wõtta tuleks. Nõukogu peats asja algatuse enese peale wõtma.

Nõukogu ühineb ühemeelselt selle etteandega ja ettepanekuga ning annab küsimuse tegeliku lahendamise juhatusse hoolde. 5. oktoobril 1930 a. oli see küsimus ka koguduse täistoguga päewatorkas, kus wastu wõeti järgmine otsus: "Täistoguga ühineb nõukogu otsusega 13. sept. 1930 ja kinnitab selle ühel häälel."

Nõnda siis on koguduse poolt küsimus jaatawalt otsustatud. Nende otsuste kohaselt asutas koguduse juhatus 14 jaan. 1931 a. komitee Jõgewa kiritu ehitamise tegelikuks läbiwiimiseks. Sellesse komiteesse otsustati paluda: J. Eitmon, õp. J. Järwe, R. Toofas, E. Laanberg, R. Pedrits, J. Wõju, A. Neos, P. Jürmann, S. Mitiia j. t.

Sarbeforral muudetakse ja täiendatakse seda koosõelsu. Ühtlasi paluti korjandusluba.

16. jaanuaril peeti Jõgewal komitee liigete ja asjast huwitatud isikute koosolek, kus küsimust kaaluti. Sel koosolekul teatas hra A. Leihberg, et ta on nõus ehitatama kiritu jaoks platši kinkima. See teadaanne wõeti tänuga teatawaks.

Lähemal ajal korraldatakse selles küsimuses nõupidamisi, kus kaalumisele tulewad küsimuse üffitsasjad. Kiritu asutoha küsimuse asjus on mitmeid ettepanekuid. Korjanduslehed on juba korjajatele wälja jagatud. Korjandus on lubatud Politsei walituse otsusega. 23. jaan. 1931 nr. 4128 p. all.

Wseenesest on selge, et kiritu ehitamine suur ja tulukas ettemõte on ja selle teostamine aastaid nõuab ning läbiwiidaw on ainult sel korral, kui rahwas asjast soojalt osa wõtatab. Ehitamise peale wõib mõelda itka alles siis, kui suur osa kapitali koos on. Wõla peale ei wõi seda ettemõtet rajada.

Jumalateenistuste kawa

Laiuse kiritus 22. märtsist kuni 24. juunini (Saani-päewani) 1931 a.

Pühapäewal 22. märtsil (5. pühapä. Kristuse kannatamise ajal) — jumalateenistus armulauaga.

Palmipuu de pühäl 29. märtsil jt. armulauaga.

Suurel Neljapäewal 2. apr. jt. armulauaga.

Suurel Reedel 3. apr. kl. 1/2 11 hom. jt. armul.

Kl. 5 p. l. liturgiline jumalateenistus laululehtedega. Laulukoor.

I. Ülestõusmise pühä hom. kl. 7 liturgiline jumalateenistus laululehtedega. Kell 1/2 11 hom. pea-jumalateenistus.

II. Ülestõusmise pühäl jumalateenistus.

Pühapä. 12. apr. jt.

Pühapä. 19. apr. jt. armulauaga.

Pühapä. 26. apr. jt.

Pühapä. 3. mail jt. armulauaga.

Pühapä. 10. mail jt.

Saewaminemise pühäl 14. mail jt.

Pühapä. 17. mail jt. armulauaga.

I. Nelipühäl jt. leerilaste õnnistamisega.

II. Nelipühäl jumalateenistus ausamba juures laululehtedega.

Pühapä. 31. mail jt.

Pühapä. 7. juunil jt. armulauaga.

Pühapä. 14. juunil jt. armulauaga.

Pühapä. 21. jn. jt.

Saanipäewal 24. juunil kiritus kl. 9 hom. jt.

pihti ja armulauaga. Kell 11 hom. furnuasiapäha jumalateenistus furnuajal laululehtedega.

Laiuse koguduse 1931 a. ewangelisat- siooni nädala kawa.

(7. III — 15. III.)

- Laup., 7. märtsil** kell 7 õhtul leerisaalis noorte koosolek.
Pühapä., 8. märtsil kell 1/211 hom. kirikus jumalateenistus armulauaga. Suflustawad prof. E. Tennmann ja Altti õp. J. Konfin.
 Kell 5 p. l. Sõgewa koolimajas
 Kell 6 leerisaalis kand. M. Lillipuu.
Esmaspäeval, 9. märtsil:
 Painküla koolimajas kell 5 1/2 õhtul. Siimusti koolimajas kell 7 1/2 õht. õp. M. Ruusit, õp. S. Muru, õp. S. Järwe.
Kolmapäeval, 11. märtsil:
 Suindisa koolimajas kell 4 p. l. Leedi koolimajas kell 6 1/2 õhtul. Õp. M. Ruusit — Sormast ja õp. S. Järwe.
 Mõisawälja koolimajas kell 6 õhtul. Organist G. Pasterus ja kand. M. Lillipuu.
Neljapäeval, 12. märtsil:
 Sõgewa kell 5 p. l. Õp. M. Kerem Palamufelt ja õp. S. Järwe. Leerisaalis kell 7 õhtul kand. M. Lillipuu.
Reedel, 13. märtsil:
 Kantküla koolimajas kell 5 p. l. Sadala rahwamajas kell 7 õhtul. Õp. M. Ruusit, õp. M. Kerem ja õp. S. Järwe.
 Kivijärwe koolimajas kell 6 õhtul. Org. G. Pasterus ja kand. Lillipuu.
Laupäeval, 14. märtsil:
 Leerisaalis kell 7 õhtul noorte ewangelisatsiooni koosolek.
Pühapäeval, 15. märtsil:
 Kirikus kell 1/211 hom. jumalateenistus armulauaga.
 Kirikus kell 6 ewangelisatsiooni nädala lõppjumalateenistus. Laulukoos.
 Kõigil ewangelisatsiooni nädala jumalateenistustel ja koosolekutel on tarwitusel koguduse lehega koosantaw laulu-leht.

Kirikuwiißide õpetamisest algkoolides.

Ev.- lut. usu kog. Jumalateenistustel etendab suurt osa koguduse laul. Wiimajel ajal on märgata, eriti noorsoo juures, mitte küllaldõst kirikuwiißide õstust. Meie algkoolide õpetajawas ei ole oftenähitud kirikuwiißide õpetamist ja paljudel lauluõpetajatel puudub ka kawa, mille järele lastele kas laulu wõi usundõpetustundides õpetada kõige lauldawamaid kirikuwiiße. Eoon siin rea kirikuwiiße, mida wõiks õpetada algkoolis: Lauluwiißid on Punschelt kirikuwiißide raamatu nr. itena näibatud.

I. ja II õppeaasta:

Nr. 9; 12; 15; 21; 28-a; 31; 37; 38; 57; 59; 65; 96; 121; 141; 157; 85; 117; 202; 371; 366.

III. ja IV. õppeaasta.

Nr. 48; 62; 86; 125; 128; 138; 143; 152; 161; 174; 182; 194; 201; 208; 217; 221-b; 199; 229; 230; 245; 260; 271; 288; 233; 246; 138; Lõsa 31; Lõsa 85; 445; 485; 487; 235; 237.

V. ja VI. õppeaasta.

Nr. 169; 175; 187; 200; 204; 227; 232; 249; 259; 270; 273; 282; 294; 300; 305; 314; 316; 323; 324; 328; 333; 334; 339; 342; 355; 356; 357; 383; 385; 387-a; 389; 481; 484; 486; Lõsa 46; Lõsa 53; Lõsa 80 Lõsa 109.

Õnäd lauluwiißidele tuleks walida lastele sobiwamad ja ka kirikuaastale wastawad. Punschelt I lõsa 85; Lõsa 80; Lõsa 53; Lõsa 109 ja nr. 389 laulusõnad leiduwad „Waimulikkude laulude“ raamatus. Seiste wiißide sõnad leiduwad uues lauluraamatus.

Organist G. Pasterus.

Üldine tütarlaste leer

algab esmaspäeval 4. mail kell 9 hom. leerisaalis. Õnnistamine on 1. Nelipühäl.

Sänawune eraleer

algab esmaspäeval 22. juunil kell 10 hom. s. a. Eraleerlaste õnnistamine on pühapäeval 5. juunil.

Rutse noortele, eriti endistele leeridõpilastele.

Dalun koguduse noori, eriti oma endisi leeridõpilasi ewangelisatsiooni nädala puhul leerisaalis peetawatele koguduse noorte koosolekutele laup. 7. ja 14. märtsil kell 7 õhtul. Peale kõnede läbirääkimised noorsoo organiseerimise üle ja noorte koondise asutamine.

Serwitant kõiki tulijaid!

Õp. S. Järwe.

Laiuse koguduse wõõrmündrid.

Roguduse wõõrmündriteks on praegu: J. Karu, R. Palm, W. Simberg, M. Tropka, R. Tootkas, J. Wolots, R. Lani ja Raschan (kes aga pikemat aega haiguse tõttu ameti kohuseid täitnud ei ole).

Lähemal ajal pannakse ametisse uusi wõõrmündreid lisaks senistele ja wiitakse läbi tõbjaotus.

Wõõrmünder Juhani Lõns ✕.

9. detf. 1930 a. suri 87 a. wanaduses kuuagaegne kiriku wõõrmünder Juhani Lõns. Kadunu saatmine wiimsele puhkepaigale kirikust oli 14. detf. Al-tari ees, kus lahunu aastakümnete jookful hoolsa kirikustäijana põlwitanud oli, seisib rauga põrm weel wiimast korda. Jumalagajätmise kõnes Saaw. I. 23 põhjal tuletas õpetaja meele kadunu teeneid koguduse elus ja armastust oma kiriku wastu kogu oma elu ajal, mis teda kaugemaa tagant nii tihti jumalakotta tõi. Peale matusetalituse, millest ka muusikakoos osa wõttis, pidas koguduse juhatusel nimel hauakõne M. Reial tähendades, et lahunu pühendas kirikule oma elu kaunimad õied — usu, lootuse ja armastuse. Wõõrmündrite nimel kõneles Juhani Alper juh-tides tähelpanu kogudust ja wõõrmündrite peret taba-nud kaotusele.

Matusepäeval oli külm ilm. Puhus kõle talwe tuul. Alga see ei takistanud wiimast teekonda käimast meest, kes seda tuttawat teed nii sagedasti käinud on elus, ka läbi tuisu ja tormide.

Puhka Jumala rahus Issanda au ilimumisenil!

S. J.

Roguduse nõukogu ja juhatusel koosseis.

Laiuse koguduse nõukogu kuuluwad praegu: J. Siimann, M. Lindeberg, J. Oldt, M. Reial, J. Hansen, R. Alper, M. Riitsnit, Joh. Alper, Joh. Amor, R. Darsch, S. Winkmann, R. Palm, E. Wilter, J. Karu, J. Tooming, J. Soo, R. Komet, J. Matson, M. Tropka, M. Hansen, G. Pasterus, S. Ostrat, J. Seer, M. Helm, J. Rummelg, J. Doom, R. Päib, J. Berg, J. Möllerson, D. Nurmman ja õp. S. Järwe.

Juhatusesse kuuluwad: J. Siimann (esimees), M. Reial (esim. aset.), R. Alper (abiesim.), M. Helm (aset.) J. Alper (kirjatoimetaja), J. Karu (laekahoidja) ja õp. S. Järwe, kes on ametipolest põhikirja järele juhatusel ja nõukogu liige.

Laekahoidja meeletuletus.

Tuletan kõigidele koguduse liigetele meele, et kõõ leeritatud koguduse liikmel tuleb wõtta iga aasta korrakult liikmetaart. Rääsolewa 1931 aasta maksude wastuwõtmine on alanud ja selle diendamise wiimaseks tähtpäewaks on 1. juuni. Kel endiste aastate maksed diendaba, korraldagu seda kõõ ilma edasi-lükkamata, et ei tuleks mahatustutamist hingekirjast.

Laekahoidja.

Roguduse loterii ja näitemüüf

Saanipäeval, 24. juunil f. a.

Sissetulek kiriku ahjude heaks.

Roguduse loterii peetakse ära Saanipäeval 24. juunil f. a. Laiuse seltsimajas. Loterii algab peale furnuaia jumalateenistust f. o. kell 1 päeval.

Korjanduslehed näitemüügiks on juba korjajatele wälja jagatud. Korjandusluba on politsei walitsuse poolt antud 23. jaan. f. a. Sissetulek korjandusest, näitemüügist ja loteriist läheb kiriku remondi heaks. Plimelt on kawatsumis kirikusse ahjud ehitada, et kirik talwel soe oleks. Kui korjandus koguduse poolt elawat wastuwõttu leiab, siis ehitatakse ahjud kirikusse juba eelolewa suwe jooksul, nii et järgmiseks talweks saame sooja kiriku. Silmas pidades korjanduse täht-

sat ja tarwilikku eesmärki, loodab nõukogu, et koguduse liikmed korjandust häämeelega toetawad.

Laiuse Naiskodukaitse juhatus ja juhtiwad tege- lased on lahkesti oma toetust loterii korraldamiseks lubanud ja asjade walmistamiseks tööle juba asunud. Loodetawasti leidub neile järelegijaid.

Naabertoguduste elust.

Palamuse kogudus korraldab 1931 a. suwel pühapäeval 21. juunil laulupäewa, mille eeskawa juba toltu seatud ja osawõtjatele kätte saadetud. Ka Laiuse koguduse kooridest on mõned osawõtjaks end juba ülesannud. Loodetawasti järgneb neile weel teistigi, et osa wõtta naabertoguduse suurpäewast. Soowime ettewõttele kõige paremat fardaminekut.

Ewangelijatsiooni nädala laulud.

1.

Wiisil: Wõitle hästi, kui sind armast. 65.

Taewa selgus, püha sära, Hingus, mis on Is- sandalt, Sing, jes ärka, leegi wara Walguses, mis üle- walt.

Õnnis, õnnis noor ja wana, Kui nad armujärje ees Ruulwad kallist elusõna Kosutusest Kristuses.

Res siin waeste kätte kannab, Mis ta pakkus omas- tel', Mull' ka seda leiba anna Mis ta murdnud jüng- ritel'.

Elu wõimu, armu wäge, Pakse püha tululest, Armastusel' leian tuge Siin Waimu woogudest.

Armu tuld siis lõkendada Lase, Issand Jeesus, ja, Lausa altriks lase saada Minu hing full' otsata.

2.

Omalt wiisil. P. lisa 90.

Su töö on see, oh Jeesus Krist, See töö, mis meie käe, Ja et see Sinu töö on tõest, Siis murja ta ei läe. Kuid enne niisuiwate, Kui tõuseb wiljaks ülesse. Peab mulla pões surema Ja iseennast ohwrima, — Peab surema, Peab ennast ohwrima.

Sa, Jeesus käisid taewa teed, Sind koormas rist- piin: Nii jõudwad sinna nüüd ka need, Res Sinu omad siin. Oh anna siis meil' osa Sa Su ristist ja Su riigist ka; Wii meid ja oma riigi töö Su ristil läbi wõidule, — Su riigi töö Wii ristil wõidule.

Kui niisuiwa ise ka Sa hauda langebid; Oh elu- wägi, elusta Siis ilma miljonid! Las' üles hüüda iga maad, Et kõik Su nime tunnewad — Su nime õnds- a röömuga; Ka meie walmis wõitlema, Kui tahad Sa, Me walmis wõitlema.

3.

Wiisil: Jeesus, surma ärawõitja. P. 300.

Tormiga ja lainetega Tuule wastu wõitleb seal Laewute, kel hirmus häda, Kalilea järwe peal, Lained tahtwad laewa katta Merepõhja sõudjaid matta; Uga Jeesus magab seal Magustati laewa peal!

Jüngrid teda äratamad: Issand, hukka läheme! Uga seda aru saawad: „Mis te tühja kardate? Kus on usk, et teie waewas, Kui ma teie juures laewas? Tuul ja meri, olge wait!“ — Waitfeks jäid nad se- damaid.

Weel on laew maailma merel — Jeesu püha ko- gudus: Waenlane on tagajärel, Mõnikord suur ahas- tus. Siiski oleme Su süles! Wägew Jeesus, tõuse üles! Tuult ja tormi ahwarda, Oma rahwast lunastal!

4.

Wiisil: Edasi, edasi. 323.

Rõõmusta, rõõmusta, Ristirahwas, rõõmusta! Jeesus on su õpetaja, Tema oma sõnaga Näitab, mis su hingel' waja, Rust ja elu pead pärima, Rõõ- musta, rõõmusta!

Mõne maa, mõne maa Ratnud patu pimedus; Meie üle walgus tõusnud, Kallis armuõpetus On meid pimedusest peastanud. Armu walgel peab kosuma Meie maa, meie maa.

Ülesse, ülesse, Rahwas, ärka magamast! Sulle anti kallist armu, Soia seda põlgamast, Muidu tun- ned kohtu hirmu. Elu walguses ja igatse Ülesse, ülesse.

5.

Omalt wiisil. 316.

Üks kindel linn ja warjupaik On meie Jumal tae- was, Ta hoiab meid kui kilp ja mõel, Ta aitab kõi- ges waewas. Küll wana waenlane On wäga wihane, Suur wägi, kawalus On tema tugewus: Ei ole tema farnast.

Ei aita meie nõu ja töö, See on küll pea lõpnud. Üks mees on wõitlemisele Meil' Isast appi tulnud. Kas tunned seda meest? Ta nimi: Jeesus Krist! See Issand suurest wäest, See ainus Jumal tõest, Wõit talle peab jääma!

Kui oleks ilm täis turadid, Res tahaksid meid neelda, Ei tarda meie kedagi, Üks Jumal wõi neid teelda? Maailma würstil weel Küll tige wihameel, Ei siiski wõimust tal, Sest ta on kohtu all, Üks sõna rõhub teda!

Üks meile sõna seisima jää, Eht turtfugu nad wihast? Ei Jeesu kirik hukka läe, Mis alustud ta Waimust. Kui wõtwad meie käest Mu, ihu, last ja naist: Et mingi igawest! Ei saa nad kaju sest, Ta riik peab meile jääma!

6.

Wiisil: Sull', full', Jehooma, tahan laulda. 152.

Et ärta, Waim, kes enne wanast Siioni wahimehi wahmaastas, Et nemad ööd ja päewad waprast Su riigi pärast olid wõitlemas, Ja kelle hääl maailmast läbi käind Ja rahwa hulgad sinu jüngeriks teind.

Oh et su tuli pea pöleks Ja kõit maailm saaks temast täidetud, Et lõitajaid ka rohkesti tuleks, Et Issand, sinu töö jaoks lõpetud. Su pärast lõitus; ära seisa wait! Sest lõitust palju, pisut lõitajaid.

See, et kõit ristirahwa lootsid Su hea Waimu astjad oleksid, Ja anna armu, et ju lapsed Su armu wara tundma õpiks; Kes õpetawad, tehku palwega Kõit tööd, siis sinu riik võib kaswada.

Oh kuule meie palweid heldest, Kui Jeesu nimel, Issand, palume; Sest mis sa töötanud selgest, Teed tõeks parem weel kui mõistame. Oh anna truid, hoolsaid sulasid, Ja wõida, wõida ära wastasid.

7.

Wiisil: Oh Jeesus, ülem abimees. 204.

Oh Jeesus, sinu ahastus, Su waew ja sinu walu, Mul seisiku ilka ilma ees Nii kaua, kui mul elu, Et hoian kõige patu eest Ja püüan sinu surma wäest Siin uues elus läia.

Sa tulid õndsja taewa seest Mu patu häda sisse Ja kandsid suurest armu wäest Kõit minu nuhtlust ise, Sind risti külge naelati, Sind piinati ja surmati, Et mina õndsats saaksin.

Seepärast tahan südamest Nähd sulle tänu anda; Ja kui sa omaist heldusest Mind wõtad taewa lenda, Siis tahan taewa hulgaga Ja uue keele lauluga Sind igawesti kiita.

8.

Wiisil: „Integer vitae“. P. lisa 80.

Taewalil rahu, sinu poole ihtab Wäsimud süda, kustumata häda. Kaswata jõudu, mis meid üles tõstab — Tähtede poole!

Jumala kodu, sinu poole waat'wad Küsitwad silmad, igatsufed hellad. Issand, oh anna tungi elustawat — Tähtede poole!

Õndsuse ase, sinu tustet kuul'wad Õrnemad kõrwad, ilusamad ihad. Issand, meid saada, kus kõit hädad lõp'wad — Tähtede poole!

Üllesse, süda, ära nõrke ära! Igawit paistab, elusoidul tumab. Rewadist rada näitab taewa sära — Jumala poole!

9.

Omalt wiisil. P. lisa 109.

Küll kannab kindel kalju Issanda kogudust, Tormi tormi olgu palju, Et karta hukatust, — Et tema alus kõige Sead kalju põhja peal, Et tema koda liigu Ra tunde tormis peal.

Su kalju Jeesu sõna Ja weere digus ka, Kes sama eile, tänna On oma armuga, Kes Issa sülest tulnud Meil' waestel' peastijaks Ja ilma ilma olnud Omaste kaatijaks.

Sead kalju risti ette hing usus kumardab Ja halastuse kätte End kõiges usaldab. Ta nõrke tormis, marus End wõime nägata? Ja wõnda suworus Weel elul' tungida.

Ei maha seda risti Waen murra kalju peal: Ta juurdub kindlamasti Just tuules, tormis seal Ta seisab kõikumata — Ja risti kirik ta; Ta põhi muutumata On ilma otsata.

Nii kannab püha kalju Issanda kirikut, Ja kui ta waen nii walju Ta wastu tõusenud, — Ta seisab, sest tall' pandud On alus ülewalt, Krist Jeesus, kes meil antud Kui Jumal Jumalast.

10.

Omalt wiisil. 138.

Oh wõitlejad, et käige peale! Et käige Talle jälgedes, Kes auga läks Siioni mäele, Kõit waewa, naeru kannates: Kui pea ju wõidukrooni saand, Laist liige see, kes maha jäänd.

Ei ükski saa aukrooni näha, Kui ta ei wõitle Jeesu wäes, Ei kurje himusid löö maha, Nii kaua kui weel hing ta sees; Kes aga wõitleb, sõdib teal, Saab õige rahu kätte seal.

Siis walwate ja käige peale, Ja palwes hästi wõidelge Sels, kuni saame sinna mäele, Kus wõitu laulab Talle: Saab otsa argipäewa töö, Siis hingamise päew on käel!

11.

Omalt wiisil. P. lisa 85.

Oh wõta mind kättpidi Kui lapsustest, Et alati Su ligi Jään igawest! Ei üksi läia taha Ma samugi, Ei Sinust jääda maha Ei iialgi.

Mu arga südant peida Su armu wäes, Mind lasse rahu leida, Kui kitsas käes! Oh hingata Sa põlwi! Ma ihaldan, Su hoolde kinnisilmil End asaldan.

Eht poleks tunda selgest' Su wõim ja töö, Sihtmürgile wiib heldest' Ra läbi õs. Siis wõta mind kättpidi Kui lapsustest, Et alati Su ligi Jään igawest!

12.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. 245.

Oh jätta mind su omaist, Eruu Õnnistegija; Et miski mind ei pöbraks Sw sõnast, aima sa! Ra selges õpetuses Mind kaitse kindlasti, Siis siin ja ka seal taewas, Sind tänan rõõmsasti.

13.

Wiisil: Nähd hingwad inimesed. 117.

Su päew on käinud looja, Sw ette, rahutooja, Weel tuleb tänades: Mind wõta õnnistada, Et waimu wäge saada Wõim weel su armu palge ees.

Sa isa armu peale Siis loodan, ja ta noale Jään seisma uuesti; Mis piirab ilm ja liha Ja kurja waimu wiha, Kõit seda saada kaugele.

Päew hüüab päewal' seda, Et läbi mõime häda Meil taewa rännata, Jah, taewas, sinu ilu, See lõpetab mu walu, Siin pole meie kodumaa.

14.

Omalt wiisil. 371.

Õnnista ja hoiu, Waimuga meid wõia, Oma pole tõsta sa, Issand, ja meid walgusta!

Igal ajal jätgu Meile sinu rahu, Oma Waimu aana sa, Jeesuga meid ühendä!

Namen, aamen, aamen! Jeesu nime kiitkem! Meie Issand oleb sa, Esmine, wiimine ta!